

ชื่อเรื่อง: การศึกษาภาวะสุขภาพจิตของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย: คุณทศิ นีวัฒนวงศ์

ปริญญา: รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

กรรมการที่ปรึกษา: อ.ดร.ภักดี โพธิสิงห์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผศ.ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผศ.ดร.บุภาพร ยูภาส

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับภาวะสุขภาพจิตของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ และระยะเวลาที่เหลือในการต้องโทษ รวมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะสุขภาพจิตของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวนทั้งสิ้น 311 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิและวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท มี 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8173 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test และ F-test (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญในการทดสอบที่ระดับ .05 กรณีพบความแตกต่าง ใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะสุขภาพจิตของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 1 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 8 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านอาการ โรคจิต ด้านความหวาดระแวง ด้านความโกรธ ก้าวร้าว ทำลาย ด้านความกลัวอย่างไม่มีเหตุผล ด้านการย้ำคิดย้ำทำ ด้านความผิดปกติทางร่างกาย ด้านความวิตกกังวล ด้านความซึมเศร้า และด้านความรู้สึกอ่อนไหวในการคบกับคนอื่น

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะสุขภาพจิตของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ สถานภาพ และระยะเวลาที่เหลือในการต้องโทษที่ ต่างกัน พบว่ามีภาวะสุขภาพจิตไม่แตกต่างกันทั้ง โดยรวม และรายด้าน แต่พบว่าผู้ต้องขังที่มีอายุ ต่างกันภาวะสุขภาพจิต แตกต่างกันในรายด้าน ความผิดปกติทางร่างกาย และด้านความโกรธ ก้าวร้าว ทำลาย

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะสุขภาพจิตของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม คือ ทางเรือนจำและกรมราชทัณฑ์ควรมีการดำเนินการตามนโยบายในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตใจ อย่างต่อเนื่อง ควรเพิ่มการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มีอยู่เดิมให้แก่ผู้ต้องขังให้ได้มีการทำกิจกรรมร่วมกันเพิ่มมากขึ้นและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด ควรมีการเผยแพร่สารสนเทศเกี่ยวกับสุขภาพจิตให้กับผู้ต้องขังให้ได้มีความรู้ความเข้าใจซึ่งเป็นการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีแก่ผู้ต้องขัง ควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาสภาพปัญหาต่างๆ ของผู้ต้องขัง เช่น ปัญหาส่วนตัวและครอบครัว ปัญหาทางด้านความสัมพันธ์ กับคนอื่น ปัญหาที่เกิดจากการทำงาน ตลอดจนปัญหาอื่นๆ เพื่อให้ผู้ต้องขังจะได้มีทางออกในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อันจะส่งผลทำให้มีสุขภาพจิตที่ดี รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขังควรเพิ่มความเป็นกันเอง มีการชี้แจงถึงเรื่องราวต่างๆ สม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการใช้ชีวิตอยู่ภายใต้กฎระเบียบที่เคร่งครัด ในสังคมเรือนจำ

TITLE : A Study of Mental Health of Prisoner in Mahasarakham Provincial Prison

AUTHOR : Kunthalee Niwatthanawong **DEGREE :** M.P.A. (Public Administration)

ADVISORS : Dr. Phugdee Phosing Chairman
Asst. Prof. Dr. Sowwalux Kosol-kitti-Umporn Committee
Asst. Prof. Dr. Yupaporn yupas Committee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2014

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and to compare the mental health of prisoners in Mahasarakham Provincial Prison classified by their gender, age, marital status, and imprisonment term to stay, including their suggestions. The samples consisted of 311 prisoners were taken from Mahasarakham Provincial Prison obtained by using the stratified random sampling and simple random sampling technique. The instrument used was five rating scale questionnaire with the reliability level at .81 The statistics used for analyzing the collected data were frequency, percentage, mean, and standard deviation, t – test (independent samples), and F – test (One-way ANOVA) were employed for hypothesis test with the statistic significance level at .05 and Least Significant Difference (LSD) post hoc test.

The results of the research were as follows:

1. The prisoners in Mahasarakham Provincial Prison had mental health , in overall, which was rated in medium level and in each of the aspects, 1 aspect was rated in high level and 8 aspects was rated in medium level in this order from the highest to the lowest mean were ; psychotics, paranoid ideation, hostility, phobic ideation, obsessive compulsion, summarization, anxiety, depression and interpersonal sensibility.

2. The results of the comparison of mental health of prisoner classified by their gender, age , marital status, and imprisonment term to stay, was found that were no differences in overall and in aspects but found that prisoners with different age has different mental health in Summarization and Hostility aspect.

3. The suggestions were as follows; The prison and The department of corrections should continue the proceed of the policy, add the activity to join, give mental health data and to arrange the specific officer to consult and advise the problems to help prisoners in order to have good mental health, including to interest the relationship between officers and the prisoners.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY